

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Titvlvs Primvs. De natura et perfectione status Religiosi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

TRACTATUS II.

De Statu Religioso.

TITVLVS PRIMVS.

De Natura et perfectione Status Religiosi.

ARTICULUS PRIMVS.

De perfectione ad quam Religiosus Status ex natura sua tendit.

I.

Religio est Status quorundam Christianorum, ad Evangelicam perfectionem tendentium, per tria vota, Paupertatis, Obedientiae & Castitatis, perfecta sui traditione, & legitima acceptatione firmata, & sub modo vivendi, ab Ecclesia approbato. Dicitur (*status*) ob immobilitatem propositi voto perpetuo firmati. Dicitur (*ad perfectionem Evangelicam tendentium*) propter Evangelica consilia, quæ etsi à Christo sint omnibus proposita, non tamen ab omnibus & singulis observanda: dicente Chri-

L 2

sto

sto de castitate: *Non omnes capiunt verbum hoc, sed qui potest capere capiat*: Unde non tanquam præcepta: sed tanquam consilia & media perfectionis sunt proposita, opportuna tendentibus ad perfectionem. Aliud etiam dicit Evangelica vita, & aliud Evangelica perfectio: Evangelica enim vita dicitur: quæ amplectitur præcepta in Evangelio contenta, & præscriptiones universales, omnibus Christum sequentibus in Evangelio communiter datas. Evangelica autem perfectio dicitur, quæ se extendit etiam ad ea quæ sunt consilij tantum. Dicitur (*per tria vota*) his enim tribus votis distinguuntur Religiosi à cæteris Christianis: etsi enim cæteris Christianis ista sub consilio proponantur ad perfectionis exercitium: Religiosi illa sibi vendicant sub voto, seq; illis ita astringunt, ut ab eorum observantia, absque peccato Apostasia recedere nequeant. Dicitur (*perfecti sui traditione & legitima acceptatione firmata*) ad distinguendum statum Religionis, & vota, à particulari singularium personarum devotione, hæ enim personæ ne

se perfecte tradunt, nec vota acceptatione legitima confirmantur.

2. Perfectio hominis viatoris in ordine ad finem ultimum consistit in charitate, ita ut juxta progressum in gradibus charitatis, homo censeatur magis aut minus perfectus: unde & charitas in scripturis ponitur velut principium, medium, finis, ac velut scopus totius vitæ hominis ad ultimum finem tendentis: ad Ephes. 1. v. 4. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu ejus in Charitate.* Et cap. 3. *in charitate radicati & fundati, &c.* Est itaque charitas, fundamentum, incrementum, ædificatio, & complementum totius hominis Christiani. Ut patet ad Coloss. 3. *Super omnia autem hæc charitatem habete quæ est vinculum perfectionis.*

3. Juxta diversos respectus diversi modi reperiuntur in perfectione intra habitudinem Charitatis; juxta quos quinque perfectionis genera referuntur, cum quinque diversis obligationibus, à S. Bonav. in 3. Dist. 30. q. 3. Prima (inquit) est: perfectio

L 3

suffi-

sufficientiæ, quæ consistit in adimplentione præceptorum, de hac Matth. 5. v. 48. *Estote perfecti sicut & pater vester caelestis perfectus est*: 2. Est perfectio Religionis: quæ consistit in observantia Consiliorum, de hac Matth. 19. *Si vis perfectus esse vade & vende omnia quæ habes*. 3. Est perfectio prælationis quæ consistit in Regimine subditorum. 4. Est perfectio operationis: quæ consistit in ostensione exemplorum. 5. Est perfectio tranquillitatis, quæ consistit in consumatione difficillimorum & optimorum.

4. Perfectio ad quam Religiosus status ex natura sua tendit est sincerus Dei Amor super omnia, quatenus via mandatorum Dei, & consiliorum Evangelicorum, voto & observatione acquiritur, ita S. Thomas opus: 18 & sequentibus & Doctores sancti communiter.

Articulus Secundus.

An perfectio ad quam Religiosi tendunt, sit major, ea ad quam ceteri Christiani tendere debent.

I. **P**Otest quidem interdum aliquis Christianus in sæculo remanens, ad perfe-

ctiorem amoris gradum pertingere, quam Religiosus votis adstrictus, hæc enim perfectio à Deo dirigente varijs donis, promovente ineffabili sua providentia provenit, qui cui vult, & quomodo vult, dona sua distribuit, non habita ratione status, vel personæ, nec est qui dicere audeat cur sic facis.

2. Perfectio vero charitatis, ad quam Religiosi ex vi status & professionis suæ tendere tenentur, excedit multis gradibus perfectionem omnibus Christianis communem. Nimirum: Efficacia mediorum, excellentia operationum, puritate & unitate finis. Efficacia mediorum in tribus votis consistit, Paupertatis, Obedientiæ, & Castitatis: cum enim qui in sæculari vita degunt, tribus maxime aciebus impetantur, concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, ac superbia vitæ, sub triplici hoste: Carne, mundo, & Diabolo, qui Rex est super omnes filios superbiæ, quibus homo vix & ne vix quidem, nisi singularissima gratia resistere potest: Religiosus tribus votis se obligans, ab eis velut immunis

evadit: à concupiscentia quidem oculorum & mundo, paupertate: quæ omnia relinquit, à concupiscentia carnis & carne: castitate: à superbia vitæ & Diabolo: propriæ voluntatis abrenuntiatione, sub obedientiæ jugo.

3. Excellentia operationum: in perfectissima sui consecratione in obsequium Dei, attenditur. Religiosus enim se totum in Holocaustum offert, & quidem holocaustum medullatum, quippe qui mundum, carnem & seipsum, in altari crucis consumit, ita S. Gregor. *Hom. 20. in Ezechielem circa finem*, (ubi sic ait) *Cum quis aliquid Deo vovet & aliquid non vovet, sacrificium est: cum vero omne quod habet, omne quod vivit, omne quod sapit, omnipotenti Deo voverit, Holocaustum est.*

4. Puritas & unitas finis in hoc consistit: quod soli Deo adhæreant, & velut in illum ut scopum omnes colliment; quod paucis verbis Christus confirmat: *Si quis (inquit) vult post me venire, abneget semetipsum & tollat crucem suam & sequatur me.* Ad hoc enim collimat sui abnegatio per

per perfectam renuntiationem: Bajulatio crucis per utriusq; hominis mortificationem, sequela Christi per purissimum amorem, ut cum Paulo Religiosus dicere possit: ad Galat. 2. v. 20. *Christo confixus sum cruci, vivo autem jam non ego, vivit vero in me Christus.*

Articulus Tertius.

De Voto in genere.

1. **V**otum est promissio valida facta Deo, dicitq; voluntatem firmam se obligandi; ut autem votum sit validum, & in conscientia obliget, requiruntur quinque conditiones. 1. Ut sit deliberatum: id est ut fiat cum plena animadversione rei quæ agitur, quia votum est lex & servitus voluntaria. 2. Ut sit liberum: id est, non metu vel dolo injusto extortum, & aliunde error vel ignorantia voluntarium non tollat, quia votum metu injurioso extortum est invalidum: metus vero rationaliter incussus, vel ex naturalibus causis ortus, votum non invalidat. Ut cum quis vovet in morbo gravi, naufragio, mortis,

periculo, vota ista valida sunt. 3. Ut fiat cum intentione se obligandi. 4. Ut votum sit de re possibili & Deo grata: nam quando opus malum, vel est materia voti, vel pertinet vel conjungitur executioni operis, sive rei illius quam quis vovet, votum irritum est & nullum: peccatq; mortaliter qui sic vovet. 5. Ut vovens se possit obligare: nam qui alteri perfecte in omnibus, vel saltem quo ad materiam voti subjectus est, vovere non potest. Hinc vota particularia Religiosorum, à superiore irritari possunt, excepto voto ingrediendi Religionem arctiorem, quod ratione perfectionis. Semper est in potestate Religiosi. Sic etiam Maritus potest omnia vota uxoris irritare, quæ ipsi, prolibus, vel rei familiari incommoda videntur. Uxor etiam illa viri vota irritare potest, quæ debito & juri Matrimoniali, grave incommodum præstant.

2. Vota vero omnia tam solemnia quam simplicia, in Conscientia obligant duplici titulo: Nimirum fidelitatis & Religionis. Quia vota essentialiter sunt promissiones,
omnis

omnis autem promissio acceptata, jure fidelitatis promittentem obligat, ergo & vota titulo fidelitatis obligant. Ratio posterioris tituli est, quia omne opus bonum Deo uncupatum, ad ejus cultum & reverentiam, Religionis virtutem induit, sed vota sunt obligationes quædam factæ Deo, ad ejus cultum, ergo titulo Religionis obligant. Qualitas vero obligationis voti interpretanda primum venit, ex intentione voventis, deinde ex materia voti, qui autem remanet dubius de ijs quæ ex parte voventis essentialiter requiruntur ad votum, non obligatur voto, sed ab obligatione ejus, etiam manente dubio, liber est.

3. Obligatio voti cessat quinque fere modis: nimirum: cessatione materiæ, cessatione conditionis aut circumstantiæ, irritatione, commutatione, dispensatione. Cessat vero votum ratione cessationis materiæ, quando materia quæ prius erat legitima, fit postea illegitima, aut definit esse in se, vel si fiat impossibilis, vel majoris boni impeditiva. Secundo cessat votum cessante conditione, quando aliqua in voto conditio

aut circumstantia cessat, aut ita immutatur, ut intentionem voventis omnino alterare censeatur. 3. Cessat votum ratione irrationis quādo invalide factum est. 4. Cessat per commutationem, quando ab habente auctoritatem commutatur, omnis autem qui potest in voto dispensare, potest & illud commutare, sive potestas sit ordinaria, sive delegata: qui autem habet potestatem commutandi, debet illa immutare in æquale vel fere æquale, aut saltem quod adeo notabiliter minus non sit, non tamen requiritur quod causa commutationis tanta sit quanta dispensationis. 5. Cessat votum per dispensationem, quæ est condonatio obligationis totalis voti, facta ab habente potestatem, idq; ratione justa ac rationabili postulante. Potestatem vero habet in ordine ad totam Ecclesiam summus Pontifex respectu omnium votorum. Episcopi respectu suorum subditorum, in omnibus votis summo Pontifici non reservatis. Item prælati majores Religionum respectu suorum Religiosorum. Item: Confessarij mendicantium & qui cum illis parti-

participant, habent potestatem delegatam dispensandi, in omnibus votis in quibus dispensare possunt Episcopi. Justæ vero causæ dispensationis sunt sequentes. 1. Utilitas Ecclesiæ. 2. Honor Dei. 3. Utilitas gravis voventis. 4. Fragilitas ejus admodum periculosa. 5. Levitas ac animi perturbatio in vovendo.

Peccata quæ in votis committuntur.

1. Quicumq; fide Deo vovet non habens voluntatem votum adimplendi, peccat mortaliter.

2. Quicumque ob malum finem votum Deo emittit, peccat mortaliter.

3. Omne votum de materia mala sive de peccato etiam veniali, est mortale peccatum.

4. Votum de re impossibili, sub ratione impossibilitatis apprehensa est peccatum mortale, quia rem impossibilem Deo promittere est Deum irridere.

5. Omnis transgressio voti ad mortale peccatum obligantis, sive fiat per commissionem sive per omissionem, est peccatum mortale.

Articulus Quartus.

De voto Paupertatis.

1. **P**aupertas Religiosa proprie non dicitur indigentiam sive rerum inopiam, probatur Actor. 4. *Multitudinis credentium erat cor unum & anima una: nec quisquam eorum quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.* Et ut ostenderet indigentiam non esse de essentia paupertatis, subdit: *Neq̄ enim quisquam egens erat inter illos.*

2. Paupertas Religiosa est voluntaria abdicatio omnis possessionis, Dominij, & cuiuscunque juris Civilis & Politici, sive actualis sive possibilis, ac etiam usus proprii, ad rem quamcunque temporalem, propter Deum & Christi, sequelam. Dicitur (*abdicatio voluntaria*) quæ enim absque vero consensu voluntatis fit, vere Religiosa non est, sed pure mundana & necessitatis. Dicitur (*omnis possessionis, Dominij, & cuiuscunque juris Civilis, etiam usus proprii*) hæc enim omnia in paupertate Religiosa requiruntur: omnis enim proprietas à sta-

tu Re-

tu Religioso exulare debet, juxta illud Innocentij 3. in cap. *cum ad Monast. de statu Monast. Abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis, adeo est annexa Regule monachali, ut contra eam nec summus Pontifex possit licentiam indulgere.* Dicitur (*juris Civilis & Politici*) non enim religiosus abdicare potest usum juris naturalis sive Divini, quo quilibet vivens debet uti, re qualibet necessaria ad conservationem sui esse. Dicitur (*actualis vel possibilis*) ut Religiosus non tantum abdicet à se Dominiũ vel jus in bona, quæ actu possidet, sed etiam omnem spem juris Civilis, in omnia quæ cum tempore quovis modo acquirere posset.

3. Paupertas vero Religiosa duplex est: alia in particulari dumtaxat obligans, quæ ita abdicat omne jus civile & politicum, ab omnibus singularibus personis per professionem Religiosam, ut tamen admittat Dominia, possessiones, & proprietatem bonorum temporalium in communi. Alia est paupertas Religiosa in particulari & communi: quæ omne jus civile ad bona

tem-

temporalia ita abdicat, ut nec conventuum in communi, nec particularibus personis, etiam superioribus competere possit. Et hæc est altissima paupertas, quam vovent omnes qui sub regula S. Francisci militant. *Exceptis PP. Conventualibus.*

4. Quatuor denique terminis concluditur paupertas Religiosa in particulari
 1. Uti rebus tanquam non suis. 2. Uti de voluntate rationabili superiorum. 3. Uti juxta modos in Regula vel constitutionibus cujuscunq; Religionis expressas. 4. Uti intra limites honestatis & modestiæ.

Articulus Quintus.

De peccatis contra votum Paupertatis.

1. **P**Eccant mortaliter: juxta rationem gravitatis materiæ, qui ante Professionem, sibi pecunias, census, redditus, præstationes, & similia quovis nomine nuncupentur reservant, & quamdiu in illis perseverant, sunt in statu damnationis, illa enim reservatio est directe contra votum paupertatis, & qui sic reservant convincuntur in actione sacra & Religiosa votorum, mentiri Deo & Spiritui S.

2. No-

2. Novitius qui sibi aliquid retinuit, ut possessive de re illa disponere, uti, gaudere, absque dependentia superiorum intendat, professionem emittens, peccat mortaliter.

3. Peccant mortaliter, qui hæredes vel hæreditatem onerant, aliquo simili peculio, suæ personæ tanquam domino, sive usu fructuario, sive alio jure, ad propriam & independentem dispositionem, vel usu, relicto.

4. Qui legata simili reservatione sibi facta, ita in se assumunt, ut non aliter dari, vel solvi sustineant, imo impediunt ne solvantur, nisi juxta eorum voluntatem, quamdiu in tali voluntate & statu perseverant, in peccato mortali existunt.

5. Peccant mortaliter fratres, qui permittunt sibi legata quædam annua à parentibus relinqui, suo arbitrio & rogatu disponenda, pro suis vel conventuum necessitatibus.

6. Quidquid sapit Dominium, proprietatem, usum fructum, dispositionem, sive administrationem liberam, in quacunque remobili sive immobili, sive per modum redi-

redi-

reditus, proventus, pensionis, indepetentis dispositionis, alicui regulari singulariter adveniat, absque proprietatis vitio illi convenire non potest, est autem proprietas, in re moraliter reputata notabili & gravi, peccatum mortale.

Articulus Sextus.

De voto Obedientie.

I. **O**bedientia religiosa est actus virtutis Religionis, quo ad ultus suo juri & voluntati, sponte & voluntarie, quantum potest propter Deum, perpetuo renuntiat, se ipsum in aliqua religione approbata, legitimis superioribus tradens, ad ei imperandum, de eo disponendum, sive eo utendum, intra terminos liciti, & regulæ religionis, quam profitetur; Dicitur (*actus virtutis Religionis*) non enim inter virtutes morales absque injuria recenseri potest, quæ pro objecto habet Dei solemnem cultum, actus enim ejus proprii sunt, obedire homini propter Deum, sive Dei locum tenenti. Unde B. Laurentius Justinianus: *L. de ligno vite tract. de Obedientia,*

dientia, definit obedientiam Religiosam, quod sit spontaneum & rationale propriae voluntatis Sacrificium. Dicitur (quod adultus) ut nimirum; & ad adultam aetatem pervenerit, & suae voluntatis ac libertatis compos sit. Dicitur (Sponte) ut nimirum votum obedientiae non ex necessitate aut coactione procedat. Dicitur (perpetuo) quia obedientia Religiosa perpetua est, sicut & status perpetuus, qui sola morte completur, ejus exemplo, qui factus est pro nobis patri obediens usque ad mortem.

Dicitur (suo juri & voluntati renuntiat) in hoc enim vis obedientiae consistit, ut nec contra certam voluntatem superioris, propriam allegare quis possit in exteriori dispositione, nec jure aliquo post professionem, religionis juri contraniti. Dicitur (quantum potest) non enim potest omni juri & voluntati homo renuntiare, jus enim divinum naturale semper in Religioso illibatum manere debet.

Dicitur (in aliqua religione approbata) obedientia enim extra Religionem approbatam, ob eventus malos & periculosos prohibe-

prohi-

prohibita, non spectat ad statum Religiosum. Dicitur (*legitimis superioribus tradens*) soli enim illi tradi potest voluntatis & juris proprii dispositio qui hominem acceptare potest & religioni incorporare.

Dicitur (*ad ei imperandum, & de eo disponendum, sive eo utendum*) hæc enim tria sunt, quæ potest superior Religionis in Religiosum subditum exercere, mandare per obedientiam: disponere de persona in officiis Religionis, eo uti in oneribus & exercitijs, & subditus tenetur obedire.

Dicitur (*intra terminos liciti & Regula Religionis quam profitetur*) professio enim contractus est quidam sanctus & immaculatus, qui nec potest ad illicita trahi, nec illicita pati: est & ordinatus, ut profitens nec ultra suæ Regulæ onera gravetur, nec inordinate vexetur.

2. Obedientia Religiosa non extenditur ad ea, quæ supra regulam simpliciter sunt, nec ad ea quæ ad regulæ vel status observantiam non pertinent, in ijsque Religiosus prælato præcipienti, obedire non tenetur. Patet ex illo S. Bernardi *Lib. de præ-*

præcept. & dispens. c. 8. Nihil inquit me prohibeat prælatus horum quæ promisi, nec plus exigat quam promisi, vota mea nec augeat sine mea voluntate, nec minuat sine certa necessitate.

3. Quæ vero Christiano homini ad obsequantiam mandatorum Dei, vitiationem periculorum peccati, passionum mortificationem, vel remedium, penitentiam, & satisfactionem imponi ex causa possunt, illa etiam legitime à superioribus, subditis suis Religiosis, præcipi per Obedientiam possunt, etsi videantur à regula aliena esse, sicut etiam quæ ad justitiam & peccatorum vindictam pertinent, etsi regulæ observantiam excedant. Quia sicut in omni Republica, justitia requiritur, ad corrigenda mala, imo ad cogendum ad bona. Ita in congregationibus Religiosis, ad conservationem status necessaria sunt, & consequenter si non regulæ, censentur tamen statui & congregationi annexa, & potestati superiorum commissa.

4. Meritorium etiam est subdito Religioso, obedire superiori in omnibus, absq; ulla

ulla reflectione, iudicio vel discussione, quando nulla apparet ratio vel suspicio illiciti, in obedientiæ actu. Quia ubi nulla ratio illiciti apparet, sanctum & laudabile est Religiosis, voluntatē suam, voluntati superioris, cui eā cōsignavit, cōformare: in hoc enim abnegatio propriæ volūtatis cōsistit.

5. Omnis vero superior regularis, sive vir, sive fœmina, juxta materiam suæ potestati substratam, præcipere potest mandato obedientiæ, obligante ad peccatum mortale, quia hæc obedientia est materia voti, & voto Religioso alligata, ac consequenter ejus transgressio, in materia gravi est peccatum mortale, unde superior vir, vel fœmina regularis, dans mandatum obedientiæ, in ordine ad servandam regulam, si velit potest ad peccatum mortale obligare, & si indicet se obligare, subditus vel subdita tenetur obedire.

Articulus Septimus.

De peccatis contra votum Obedientiæ.

1. **N**on facere sive non adimplere voluntarie, quod à superiore per præceptum

ceptum rigerose de mandatum vel prohibi-
bitum est, in materia gravi, ad regularem
observantiam aliquo modo pertinente,
peccatum est mortale.

2. Refragari, resistere, obmurmurare,
contra obediētiam superiorum contuma-
citer, peccatum mortale est, eo gravi⁹ quo
rebellio est gravior & magis scandalosa.

3. Contemptus superioris, in omni
præcepto & mandato, ex genere suo pec-
catum mortale est, etiam in materia levi.
Quia in superioris persona contemnitur
Deus, cujus superior personam gerit.

4. Gravissimo peccato inobediētiae
peccat, qui contra superiorem, ob manda-
tum obediētiae, sive correptionem insur-
git, & verbis, minis, improperijs, obedire
renuit. Et hæc quidē sunt peccata explicitæ
inobediētiae, multæ autem sunt inobedi-
tiae implicitæ, in quib⁹ etsi formaliter & ex-
terius obediētiae formali non resistatur,
subditi tamen dolis, tergiversationibus, &
contradictionibus tantū agunt, ut vel non
audeant superiores illis aliquid injungere,
vel si injunxerint, teneantur revocare, &
tales quoq; peccant graviter, Arti-

Articulus Octavus.

De voto Castitatis.

I. **C**astitas Religiosa est: renuntiatio
 Omnis delectationis voluntariæ li-
 bidinosæ, etiam licitæ, propter Deum, so-
 lemni voto in perpetuum in Religione ap-
 probata confirmata. Dicitur (*Renuntia-
 tio*) etsi enim castitas, interdum actus po-
 sitivos concomitantes habeat, ipsa tamen
 castitas, formaliter consistit, in quadam ne-
 gatione & renuntiatione cujuscunq; libi-
 dinis. Dicitur (*libidinosæ*) ut excludantur
 delectationes partis sensitivæ, quæ ad ve-
 neream delectationem non tendunt, sed
 mere naturales sunt, & appetitum sensiti-
 vum non excedunt. Dicitur (*etiam licite*)
 ut excludatur omnis delectatio venerea,
 quæ inter conjuges, procos, & desponsa-
 tos post sponsalia censetur licita.

Castitas Religiosa his prærogativis præ-
 cellit omnem castitatem, quæ Deo in Reli-
 gione approbata, consecrata non est.

I. Excellentia virtutis Religionis: per
 votum enim castitatis Religiosæ, homo
 corpus

corpus & carnem suam Deo in holocausti
hostiam immolat: corpus suum templum
Deo immutabili consecratione dedicat: &
paulo teste ad Galat. 5. Carnem suam cum
vitijs & concupiscentijs crucifigit.

2. Immutabilitate: quia nullo superve-
niente meliori bono mutatur, & dissolubi-
litem nescit; dispensationem, manente
statu Religioso, non admittit.

3. Puritate: castitas enim conjugalis ad-
mittit delectationes ordinatas conjugij,
castitas virginalis & vidualis voto solemnij
non firmata, potest ad nuptias congruis
medijs aspirare, castitas vero religiosa om-
nem nævum excludit, & angelicam puri-
tatem requirit: nullam in cogitatione, ver-
bo, opere, vel modicam oblectationem
veneream, etiam sub quovis licito titulo,
in Religioso admittit. Et hanc puritatem
ex sui natura vovet omnis approbata Reli-
gio, dum non tantum objecta removet, sed
etiam incentiva quæcunque arcet, tempe-
rantiam præcipiens, abstinentiam & jeju-
nia colens, mortificationem sensibus im-
perans, à mundanis conversationibus ab-
strahens.

M

2. Per

2. Per se & in ratione simplicis obligationis præcepti castitatis, non obligatur Religiosus ad plura ex vi sui voti, quam ad ea, ad quæ præceptum castitatis obligatio omnes Christianos, etsi altioris Ordinis obligatio ex vi voti voventem consequatur. Omnis enim Christianus juxta declarationem Christi Matth. 5. non tantum tenetur vitare actus fornicationis, adulterij, &c. Sed etiam omnem in cogitatione, verbo, opere, veneream & voluntariam delectationem, imo & omne periculum quod ex sensibus externis, imaginatione &c. imminet: ad plura autem non tenetur Religiosus ex vi voti nisi ut sit, Apostolo I. ad Corinth. 7. attestante: sanctus corpore & spiritu. Id est ab immunditijs corporalibus & spiritualibus liber.

3. Gravior tamen peccato offendit Religiosus, quovis actu, cogitatione, vel verbo libidinoso, contra votum castitatis peccans, quam quilibet cælebs vel conjugatus, contra præcepta castitatis. Quia quod in cælibe est simplex fornicatio, vel etiam in conjugato adulterium, quodque in alijs
spe-

speciebus peccatorum carnis, est vel sodomia, stuprum, vel incestus, in Religioso est Sacrilegium: tum ob votum quod Deo per virtutem Religionis nuncupatur, tum quod Corpus & animus Deo per votum castitatis immolatus, profanetur.

4. Extrinsecus etiam ratione scandali, multa in materia castitatis Religiosis sunt interdicta, quæ in alijs vitia non reputantur, si quæ inter sæculares conversatio, cum feminis censetur honesta & urbana, inter Religiosos interdum censetur scandalosa, & verbum scurrile, quod inter sæculares in jocum interpretari solet, in religioso reputatur impudicum, unde est illud S. Bern. lib. 2. de consid. ad Eugen Pontif. c. 13. *Communi axioma ubiq; usurpatum: Nugæ quæ in ore secularium sunt nugæ, in ore Sacerdotum sunt Blasphemia.*

5. Ex his quilibet colligere poterit, quanta puritate debeat religiosus conversari, etsi enim mente & corpore sit castissimus; potest tamen signis, verbis, moribus, gestibus immorigeris, vel in alijs libidinem excitare, vel videntes scandalizare.

Nec se putet excusari puritate castitatis, quam mente & corpore possidet, cum enim status Religiosus sit puritatis & castitatis exemplar, etiam in verborum & totius externi hominis compositione, seita castum exhibere tenetur.

TITVLVS SECVNDVS,

De Novitiatu et Noviti- orum Professione.

Articulus Primus,

De Novitiatu.

I. **N**OVITIATUS est probatio Religionis, alicui ad certum tempus, ab habente potestatem, sub certis legibus concessa, in ordine ad professionem Religiosam, juxta liberam postulationem Novitij probantis, & consensum ac acceptationem eorum, quorum est, ad professionem admittere. Novitiatus enim ordinatus est, tum ut quis Religionis onera probet, tum ut à Religione probetur ad certum tempus, nam non potest esse probatio perpetua,